

Stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru: Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade a Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru – Stratégia na dosiahnutie plne funkčného a odolného schengenského priestoru

[COM(2021) 277 final]

a Návrh nariadenia Rady o vytvorení a prevádzke hodnotiaceho a monitorovacieho mechanizmu na overenie uplatňovania schengenského *acquis* a zrušení nariadenia (EÚ) č. 1053/2013

[COM(2021) 278 final – 2021/0140 (CNS)]

(2022/C 105/17)

Spravodajca: **Ionuț SIBIAN**

Konzultácia	Európska komisia, 10. 8. 2021
Právny základ	článok 304 Zmluvy o fungovaní Európskej únie
Príslušná sekcia	sekcia pre zamestnanosť, sociálne veci a občianstvo
Prijaté v sekcii	6. 10. 2021
Prijaté v pléne	20. 10. 2021
Plenárne zasadnutie č.	564
Výsledok hlasovania (za/proti/zdržalo sa)	232/1/5

1. Závbery a odporúčania

1.1. Európsky hospodársky a sociálny výbor (EHSV) víta stratégiu Komisie zameranú na dosiahnutie plne funkčného a odolného schengenského priestoru.

1.2. EHSV opätovne potvrdzuje svoju plnú podporu zásadám schengenskej spolupráce tak, ako sa uvádza v jeho uznesení zo 17. februára 2016: neobmedzené uplatňovanie základných slobôd ustanovených v zmluve v spoločnom priestore slobody, bezpečnosti a spravodlivosti a potreba posilniť spoločnú zodpovednosť a solidaritu pri riadení vonkajších hraníc.

1.3. EHSV opakuje, že pri tvorbe a vykonávaní politiky EÚ v oblasti riadenia hraníc, interoperability, riadenia migrácie a azylu, ako aj v oblasti policajnej a justičnej spolupráce v trestných veciach sú EÚ a jej členské štáty vždy viazané Chartou základných práv Európskej únie, ktorej ustanovenia sú povinné nielen dodržiavať, ale aj presadzovať.

1.4. EHSV je hlboko znepokojený správami o porušovaní základných práv na vonkajších hraniciach EÚ a vyzýva Komisiu a Európsku agentúru pre pohraničnú a pobrežnú stráž (Frontex), aby bezodkladne situáciu napravili, monitorovali a reagovali na správy o porušovaní základných práv a aby zabezpečili účinné vykonávanie mechanizmov zodpovednosti stanovených v nariadení o európskej pohraničnej a pobrežnej strážii. EHSV vyzýva, aby sa posilnilo konzultačné fórum pre základné práva a aby sa doň prostredníctvom neho zapojila aj organizovaná občianska spoločnosť.

1.5. EHSV vyjadruje znepokojenie nad polostálym obnovením hraničných kontrol na niektorých častiach vnútorných hraníc členských štátov a nad jeho negatívnym hospodárskym a sociálnym vplyvom na občanov EÚ, podniky, a najmä na cezhraničných pracovníkov, pohraničné komunity a euroregióny. Vyzýva Komisiu, aby pravidelne starostlivo monitorovala a posudzovala nevyhnutnosť a primeranosť týchto obnovených hraničných kontrol a aby v prípade potreby prijala príslušné opatrenia. Víta, že Komisia vyjadřila úmysel častejšie využívať svoje právomoci v oblasti presadzovania práva, ak na základe schengenských hodnotení vznikne dôvod k takémuto konaniu.

1.6. EHSV vyjadřuje znepokojenie nad tým, že z úplného uplatňovania schengenského *acquis* sú stále vylúčené členské štáty Cyprus, Rumunsko, Bulharsko a Chorvátsko. Rovnako ako Komisia vyzýva Radu, aby v tomto ohľade rýchlo a rozhodne konala.

1.7. EHSV konštatuje, že mnohé prvky, ktoré sú základnými zložkami stratégie, sú stále iba legislatívnymi návrhmi. Rád by poukázal na to, že k niektorým z týchto návrhov vydal osobitné stanoviská, predovšetkým k Novému paktu o migrácii a azyly a k návrhu týkajúceho sa interoperability. EHSV žiada Komisiu, aby tieto stanoviská náležite zohľadnila.

1.8. EHSV poznamenáva, že mnohé prvky paktu sa opierajú o včasné vykonávanie nedávno prijatých právnych predpisov, a to najmä nariadenia o interoperabilite a nariadenia o európskej pohraničnej a pobrežnej stráži. EHSV vyjadruje znepokojenie nad dosiahnutým pokrokom v tomto smere a vyzýva preto Komisiu, aby dôsledne monitorovala všetky oneskorenia a prekročenia rozpočtu a účinne ich naprávala.

1.9. EHSV hodnotí návrhy na zlepšenie fungovania schengenského hodnotiaceho mechanizmu ako pozitívne, najmä rýchlejšie nadväzujúce opatrenia, zvýšené synergie s mechanizmom posudzovania zraniteľnosti a zvýšenú a horizontálnejšiu pozornosť venovanú ľudským právam vrátane plánovanej úlohy Agentúry pre základné práva. Treba však dbať na to, aby sa v rámci schengenského hodnotiaceho mechanizmu nespolitizovali otázky technickejšieho charakteru.

1.10. EHSV zastáva názor, že schengenské fórum môže poskytnúť politický impulz na zachovanie a rozvoj schengenského priestoru, ale varuje, že by to nemalo zahŕňať návrat k medzivládnej minulosti Schengenu, ktorého fungovanie poškodzoval medzivládny prístup a nedostatočná transparentnosť. Ostatné inštitúcie EÚ, ako aj EHSV by mali byť neustále informované a mali by mať možnosť zapojiť sa ako účastníci.

1.11. EHSV chápe, že súvisiace oblasti policajnej spolupráce a spolupráce v trestných veciach vrátane lepšej spolupráce pri prevencii terorizmu majú mimoriadny význam pre dôveru občanov EÚ a členských štátov v schengenský priestor. Takáto spolupráca by si však mala vždy vyžadovať plné dodržiavanie základných práv vo všetkých členských štátoch vrátane ochrany nezávislého súdnictva, aby mohli správne fungovať nástroje vzájomnej dôvery, ako je napríklad európsky zatykač.

1.12. EHSV pevne verí, že spolupráca s tretími krajinami by sa nemala zameriavať výhradne na migráciu a azylové kontroly, ale mala by predstavovať skutočné partnerstvo zamerané aj na zlepšenie postavenia migrantov a utečencov v tretích krajinách, a to najmä obetí obchodovania s ľuďmi, a malo by v rámci nej prebiehať úsilie o riešenie základných príčin migrácie, pričom by sa mala podporovať bezpečná a riadená migrácia.

1.13. Ako zdôraznila predsedníčka Komisie Ursula von der Leyen vo svojom prejave o stave Únie v roku 2021, je mimoriadne dôležité dohodnúť sa na spoločnom európskom systéme riadenia našich vonkajších hraníc, migrácie a azyly, aby sa tretím krajinám neumožnilo ťažiť z nejednotného postupu.

2. Kontext stanoviska

2.1. V roku 1985 uzavrelo viacero členských štátov medzinárodnú Schengenskú dohodu, ktorou sa rozhodli zrušiť všetky hraničné kontroly na svojich vnútorných hraniciach. V Dohovore z roku 1990, ktorým sa vykonáva Schengenská dohoda, sa stanovili potrebné „sprievodné opatrenia“, ktorých cieľom bola kompenzácia vonkajších vplyvov vyplývajúcich zo zrušenia kontrol.

2.2. Amsterdamskou zmluvou sa schengenské *acquis* začlenilo do právneho poriadku EÚ a upravilo sa ňou osobitné postavenie Spojeného kráľovstva, Írska a Dánska.

2.3. Uzatvorenie bilaterálnych dohôd s Nórskom, Islandom, so Švajčiarskom a s Lichtenštajnskom umožnilo týmto krajinám zapojiť sa do schengenskej spolupráce.

2.4. Bulharsko, Rumunsko a Chorvátsko sa čiastočne zúčastňujú na uplatňovaní schengenského *acquis*, ale zrušenie kontrol na ich vnútorných hraniciach si v tomto zmysle vyžaduje jednomyselné rozhodnutie Rady. Rada doteraz odmietla prijať toto rozhodnutie napriek tomu, že Komisia dospela k záveru, že tieto krajiny spĺňajú technické požiadavky.

2.5. Súbor pravidiel tvoriaci schengenské *acquis* sa od svojho začlenenia do právneho poriadku EÚ neustále vyvíja, pričom treba spomenúť prijatie Kódexu schengenských hraníc, vízového kódexu a nariadenia o európskej pohraničnej a pobrežnej stráži. Spolupráca v oblasti hraníc, víz, migrácie a azyly sa opiera o viacero rozsiahlych IT databáz určených na výmenu informácií (SIS, VIS, Eurodac, EES, ETIAS, ECRIS-TCN), ktoré sú v súčasnosti interoperabilné.

2.6. Napriek spoločnej zodpovednosti zostávajú jednotlivé členské štáty zodpovedné za svoje príslušné časti vonkajších hraníc, čo znamená, že nedostatky v riadení vonkajších hraníc v jednom členskom štáte budú mať pravdepodobné vážne dôsledky v celom priestore slobody, bezpečnosti a spravodlivosti.

2.7. Za posledných päť rokov sa schengenský priestor ocitol pod značným tlakom v dôsledku opakovaného a neustáleho obnovovania kontrol na vnútorných hraniciach niektorými členskými štátmi. Dialo sa tak v rámci reakcie na utečeneckú a migračnú situáciu v roku 2015 a na hrozbu teroristického násillia v Európe.

2.8. Pandémia ochorenia COVID-19 viedla k ďalšiemu uzatváraniu hraníc a obmedzovaniu voľného pohybu osôb.

2.9. V reakcii na utečeneckú a migračnú situáciu v roku 2015 sa Európska agentúra pre riadenie operačnej spolupráce na vonkajších hraniciach členských štátov Európskej únie pretransformovala v roku 2016 na Európsku agentúru pre pohraničnú a pobrežnú stráž a v roku 2019 bola ďalej posilnená.

2.10. V Novom pakte o migrácii a azyle Európska komisia potvrdila, že „integrované riadenie hraníc je pre EÚ nevyhnutným politickým nástrojom“ na zabezpečenie integrity schengenského priestoru, ako aj „základným prvkom komplexnej migračnej politiky“. Oznamila samostatnú stratégiu pre budúcnosť Schengenu, ktorá bola uverejnená 2. júna 2021.

2.11. Cieľom stratégie je posilniť schengenský priestor a zvýšiť jeho odolnosť. Stratégia obsahuje prehľad výziev, ktorým schengenský priestor čelí v posledných rokoch, vrátane krízy spôsobenej pandemiou a stanovuje sa v nej ďalší postup s cieľom zachovať výhody Schengenu.

2.12. Cieľom stratégie je:

1. zabezpečiť účinné riadenie vonkajších hraníc EÚ;

2. vnútorne posilniť schengenský priestor;

3. zlepšiť pripravenosť a správu;

4. dobudovať schengenský priestor.

2.13. Túto novú stratégiu dopĺňa návrh nariadenia Rady o vytvorení a prevádzke hodnotiaceho a monitorovacieho mechanizmu na overenie uplatňovania schengenského *acquis* a zrušení nariadenia (EÚ) č. 1053/2013⁽¹⁾.

2.14. Komisia navrhuje generálnu revíziu schengenského hodnotiaceho a monitorovacieho mechanizmu. Zmeny sa týkajú urýchlenia procesu hodnotenia, ako aj zrýchleného postupu v prípade závažných nedostatkov, ktoré by mohli ohroziť schengenský priestor ako celok.

3. Všeobecné pripomienky

3.1. Moderné a efektívne riadenie vonkajších hraníc

3.1.1. EHSV podporuje rýchle prijatie viacročnej strategickej politiky pre európske integrované riadenie hraníc ako súčasť systému integrovaného riadenia, ktorý sa stanovuje v článku 77 ods. 2 písm. d) ZFEÚ. Žiada, aby sa s ním o stratégií pred jej prijatím viedli konzultácie⁽²⁾.

3.1.2. EHSV naďalej podporuje účinnú Európsku agentúru pre pohraničnú a pobrežnú stráž a zriadenie jej operačnej zložky. Je však znepokojený vývojom, ku ktorému v tomto smere došlo. Poukazuje najmä na nedávne zistenia Európskeho dvora audítorov, v ktorých sa uvádza, že agentúra plne nevykonávala svoj mandát z roku 2016 a že pri vykonávaní jej mandátu z roku 2019 existuje viacero rizík a nedostatkov⁽³⁾.

⁽¹⁾ COM(2021) 278 final.

⁽²⁾ Pozri bod 4.8 v Ú. v. EÚ C 110, 22.3.2019, s. 62.

⁽³⁾ Osobitná správa Európskeho dvora audítorov, Podpora na riadenie vonkajších hraníc poskytovaná agentúrou Frontex: zatiaľ nie je dostatočne účinná, 2021

3.1.3. EHSV je osobitne znepokojený správami o porušovaní základných práv počas operačných činností koordinovaných agentúrou Frontex a skutočnosťou, že o nich agentúra musí vedieť. Informovali o tom rôzne mediálne zdroje a mimovládne organizácie a zaoberala sa tým správa pracovnej skupiny výboru LIBE pre kontrolu agentúry Frontex. Teší ho, že nedávno bol vymenovaný nový úradník pre základné práva a že prebieha nábor členov monitorovacej skupiny pre základné práva. Zdôrazňuje však, že úrad pre základné práva musí dostať primerané prostriedky, aby si mohol svoje povinnosti plniť úplne nezávisle. Vyzýva agentúru, aby plne implementovala mechanizmus a štruktúry zodpovednosti, ktoré sa ustanovujú v jej zakladajúcom nariadení.

3.1.4. EHSV je znepokojený dôrazom, ktorý sa v stratégii kladie na preverovanie pred vstupom, ktorý vo svojom stanovisku k novému paktu označil za nový príspevok, ktorý by sa mal zväziť. EHSV však spochybnil jeho uskutočniteľnosť v praxi a považoval ho za neprimeraný z hľadiska základných práv⁽⁴⁾. Zdôrazňuje, že členské štáty potrebujú mechanizmus nezávislého monitorovania tak, ako sa stanovuje v nariadení o preverovaní.

3.1.5. EHSV vždy považoval dosiahnutie úplnej interoperability systémov IT za nevyhnutný krok na vytvorenie ucelenej a účinnej politiky v celej EÚ. V súlade s týmto názorom podporuje aj ďalšiu digitalizáciu vízových postupov a cestovných dokumentov.

3.1.6. EHSV je znepokojený vyhlásením Komisie, že oneskorenia zo strany jednotlivých členských štátov môžu zdržať celoeurópske zavedenie interoperability. Vzhľadom na minulé skúsenosti s implementáciou SIS II a na najnovší vývoj v oblasti implementácie systému vstup/výstup a Európskeho systému pre cestovné informácie a povolenia⁽⁵⁾ by EHSV zaujímalo, aké konkrétne kroky Komisia prijíma na to, aby zabezpečila včasné zavedenie interoperability v súlade s predpokladaným rozpočtom.

3.1.7. EHSV zdôrazňuje, že ďalší technologický vývoj a úplná interoperabilita by sa mali dosiahnuť pri náležitom dodržiavaní ochrany osobných údajov a základných práv. Pokiaľ ide o návrh revízie systému Eurodac a využívanie rozsiahlych databáz vo všeobecnosti, EHSV opakuje, že úplná interoperabilita by sa mala dosiahnuť s náležitým ohľadom na ochranu základných práv. Opatrenia musia byť striktné nevyhnutné a primerané vzhľadom na citlivosť údajov, a to najmä pokiaľ ide o žiadateľov o medzinárodnú ochranu a dôvernosť postupu. Malo by sa poukázať na to, že na osobné údaje spracúvané v súvislosti s riadením hraníc a návratom sa vzťahuje všeobecné nariadenie o ochrane údajov a nepovažujú sa za operačné osobné údaje podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1725⁽⁶⁾.

3.1.8. EHSV poukazuje na to, že pri spolupráci s tretími krajinami, najmä keď Frontex vykonáva činnosť na území tretej krajiny, sa musia plne dodržiavať základné práva vrátane práva na ochranu osobných údajov a musia sa prijať primerané mechanizmy zodpovednosti.

3.2. Opatrenia na vnútorné posilnenie Schengenu

3.2.1. EHSV víta pozornosť venovanú opatreniam, ktoré striktné vzaté nie sú opatreniami na rozvoj Schengenu, ale súvisia s fungovaním schengenského priestoru.

3.2.2. Bezpečnostné obavy členských štátov sa lepšie riešia prostredníctvom posilnenej spolupráce medzi orgánmi presadzovania práva než obnovením hraničných kontrol na vnútorných hraniciach.

3.2.3. EHSV zdôrazňuje, že vo všetkých formách policajnej spolupráce a spolupráce v trestných veciach sa musia plne dodržiavať základné práva vrátane práva na obhajobu⁽⁷⁾ a práv obetí⁽⁸⁾. To tiež znamená, že ak dôjde k porušeniu základných práv, rozdelenie zodpovednosti medzi rôznych aktérov (na úrovni EÚ a vnútroštátnej úrovni) nesmie viesť k nedostatočnej zodpovednosti.

⁽⁴⁾ Pozri stanoviská EHSV: Ú. v. EÚ C 123, 9.4.2021, s. 15, Ú. v. EÚ C 155, 30.4.2021, s. 58 a Ú. v. EÚ C 155, 30.4.2021, s. 64.

⁽⁵⁾ Poznámka Európskej komisie: *Implementation of interoperability: state of play on the implementation of the Entry/Exit System and the European Travel Information and Authorisation System*, (Vykonávanie interoperability: Stav implementácie systému vstup/výstup a Európskeho systému pre cestovné informácie a povolenia), jún 2021.

⁽⁶⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1725 z 23. októbra 2018 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov inštitúciami, orgánmi, úradmi a agentúrami Únie a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 45/2001 a rozhodnutie č. 1247/2002/ES (Ú. v. EÚ L 295, 21.11.2018, s. 39).

⁽⁷⁾ V súlade s hlavou VI Charty základných práv EÚ a príslušných sekundárnych právnych predpisov.

⁽⁸⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2012/29/EÚ z 25. októbra 2012, ktorou sa stanovujú minimálne normy v oblasti práv, podpory a ochrany obetí trestných činov a ktorou sa nahrádza rámcové rozhodnutie Rady 2001/220/SVV (Ú. v. EÚ L 315, 14.11.2012, s. 57.) ako aj právne predpisy týkajúce sa osobitných kategórií obetí obchodovania s ľuďmi, sexuálneho vykorisťovania a detskej pornografie, a terorizmu.

3.2.4. Ochranu osobných údajov podľa príslušných právnych rámcov je potrebné rešpektovať za každých okolností, a to najmä pokiaľ ide o vysokocitlivé osobné údaje, ako je to v prípade průmských rozhodnutí.

3.2.5. Pokiaľ ide o používanie umelej inteligencie na cezhraničné vykonávanie policajných činností, EHSV odkazuje na svoje stanovisko o nariadení o umelej inteligencii⁽⁹⁾.

3.2.6. EHSV by rád poukázal na to, že v prílohe k návrhu aktu o umelej inteligencii⁽¹⁰⁾ sa stanovuje možnosť využívať umelú inteligenciu na riadenie migrácie, azylu a hraničných kontrol. Znepokojujúci je predovšetkým odkaz na používanie „detektorov lži a podobných nástrojov alebo [nástrojov] na zisťovanie emocionálneho stavu fyzickej osoby“, keďže chýbajú vedecké dôkazy spoľahlivosti takýchto metód.

3.2.7. Pokiaľ ide o osobitné opatrenia navrhnuté v Novom pakte o migrácii a azyle, EHSV odkazuje na svoje stanovisko zo 17. decembra 2020⁽¹¹⁾.

3.2.8. EHSV vyjadruje pochybnosti nad pridanou hodnotou častejšieho využívania vopred poskytovaných informácií o cestujúcich v kombinácii so záznamami o cestujúcich a domnieva sa, že Komisia presvedčivo neodôvodnila umožnenie systematickej a masovej výmeny osobných údajov v rámci Schengenu, ktorá bude mať automaticky vplyv aj na občanov EÚ uplatňujúcich svoje právo na voľný pohyb.

3.2.9. Pokiaľ ide o využívanie európskeho zatykača a ďalších nástrojov, ktoré umožňujú spoluprácu v oblasti presadzovania práva, ako je napríklad európsky vyšetrovací príkaz, EHSV poukazuje na to, že na bezproblémové fungovanie týchto vzájomne uznávaných nástrojov je potrebná vzájomná dôvera. To si vyžaduje ešte efektívnejšie monitorovanie právneho štátu inštitúciami EÚ a zahŕňa zodpovednosť členských štátov za dodržiavanie zásad právneho štátu, a to najmä práva na účinnú právnu ochranu podľa článku 47 Charty základných práv EÚ a článku 19 ods. 1 Zmluvy o EÚ.

3.3. Posilnená správa

3.3.1. EHSV oceňuje, že schengenské fórum môže členským štátom poskytnúť miesto na diskusiu o hlavných politických témach súvisiacich so schengenskou spoluprácou. Ostatné inštitúcie EÚ, ako aj EHSV by však mali byť neustále informované a mali by mať možnosť zapojiť sa ako účastníci. Fórum a jeho činnosti by mali byť čo najtransparentnejšie a fórum by malo poskytovať prístup k svojim dokumentom. Opätovné vydávanie správy o stave Schengenu treba oceniť, nie je však v tomto smere dostatočné.

3.3.2. EHSV podporuje myšlienku, že Kódex schengenských hraníc je potrebné zmeniť, aby sa doň zahrnuli ponaučenia získané z pandémie COVID-19. Zdôrazňuje, že tieto poznatky presahujú oblasť vnútorných hraníc a dotýkajú sa až samotného fungovania vnútorného trhu. Akákoľvek takáto zmena by preto mala byť súčasťou širšej kontroly vhodnosti európskeho regulačného rámca v oblasti voľného pohybu vo svete, kde COVID-19 pravdepodobne zostane súčasťou života. EHSV podporuje myšlienku, že takýto prístup by mal zahŕňať pravidlá cestovania do EÚ, ktoré v súčasnosti v Kódexe schengenských hraníc chýbajú. EHSV žiada Komisiu, aby odpovedala na otázku, či plánuje nejakú zmeniť nariadenie o malom pohraničnom styku.

3.3.3. EHSV sa domnieva, že Komisia by mala vyjadriť silnejšiu podporu cestovaniu po Európe bez hraničných kontrol. V Zmluve o EÚ sa jednoznačne uvádza, že EÚ má svojim občanom ponúkať priestor bez hraníc. Právo členských štátov obnoviť hraničné kontroly je výnimkou z tohto práva a musí sa vykladať restriktívne. Nemožno ho považovať za zvrchovanú výsadu, ale naopak, riadi sa pravidlami Kódexu schengenských hraníc. Pri každej revízii kódexu sa musí v plnej miere zohľadniť výnimočný charakter obnovenia hraničných kontrol.

3.3.4. EHSV pozitívne vníma návrhy na zlepšenie fungovania schengenského hodnotiaceho mechanizmu, a to najmä tie, ktorými sa má zabezpečiť rýchlejšie monitorovanie a väčšia synergia s mechanizmom posudzovania zraniteľnosti, a tie, v rámci ktorých sa venuje väčšia pozornosť ľudským právam a uplatňuje sa prierezový prístup. Treba však dbať na to, aby sa v rámci schengenského hodnotiaceho mechanizmu nespolitizovali otázky technickejšieho charakteru.

⁽⁹⁾ INT/940 (Ú. v. EÚ C 517, 22.12.2021, s. 61).

⁽¹⁰⁾ COM(2021) 206 final, s. 4 a 5.

⁽¹¹⁾ Ú. v. EÚ C 123, 9.4.2021, s. 15.

3.3.5. EHSV nabáda Komisiu, aby aktívne využívala svoje právomoci v oblasti presadzovania práva, ktoré má na základe zmlúv, v situáciách, keď sa nereaguje na nedostatky zistené prostredníctvom schengenských hodnotení. Prednostne by sa mali riešiť systémové postupy, ktoré sú v rozpore s normami základných práv. Je dôležité, aby sa Komisia nespoliehala len na zistenia schengenského hodnotiaceho mechanizmu, ale aby sama aktívne monitorovala situáciu v oblasti základných práv.

3.4. *Dobudovanie schengenského priestoru*

3.4.1. Výbor oceňuje postoj Komisie, pokiaľ ide o dobudovanie schengenského priestoru. Zdôrazňuje súvislosť medzi voľným pohybom občanov, občianstvom EÚ a neexistenciou hraničných kontrol. Občania Bulharska, Chorvátska a Rumunska v súčasnosti v plnej miere nevyužívajú svoje práva občanov EÚ vyplývajúce zo zmlúv.

3.4.2. EHSV upozorňuje, že tieto členské štáty už kontrolujú svoje vonkajšie hranice v súlade s Kódexom schengenských hraníc. Ich plné prístupenie by viedlo k zlepšeniu fungovania a bezpečnosti Európskej únie, pretože by sa plne zapojili do všetkých rozsiahlych databáz v oblasti spravodlivosti a vnútorných vecí.

3.4.3. EHSV vyzýva Komisiu, aby predstavila detailnejší plán, ako dosiahnuť ich plné prístupenie, a vyzýva Radu, aby v tomto smere tiež urýchlene konala.

V Bruseli 20. októbra 2021

Predsedníčka
Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru
Christa SCHWENG
